

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 3 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HÍRLETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlőért 7 fr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 fr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 k.

Velünk összekötöttesben levő hirdető-írások, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

KOZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adandók.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

→→→ vasárnap reggel. →→→

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„B A R S“

X. évfolyamának második negyedére.

Lapunk múlt számával befejeztük az év első negyedét.

Eddigi törekvésünk, előző számaink tartalma és iránya legyen biztosíték a jövőben. Ez alapon ajánljuk lapunkat a nagy közönség további, szives jóindulatába.

Előfizetési feltételek:

Félévre 2 frt 50 kr.

Negyedévre 1 frt 25 kr.

Feltámadunk!

Nyüzgő bilincset széttörve a föld, kínos, téli álmából új életre kelt. Az első tavaszi, meleg napsugárra felfakadt benne az életerő. Az alvó rügy megmozdul s lombot ereszt a tarlott ág; ezernyi himes virág nyitja szűzi kelyhét a nem rég még bus avar fölött. Himes virágtól gazdag a mező, bódít illattól terhes a lég, ragyogó harmattól csillogó a hajnal, madár dalától zengő a vidék s új virág-füzér karolja át a temető keresztjeit.

Ünnep van, nagy ünnep, a feltámadás, a megújulás nagy ünnepe! Kiért epedtünk, kit vágyva vártunk évezredek óta, hordván hosszú szenvedések nehéz, megvívó keresztjét, kiért a milliók kebléből feltört fohász e szolgaföldről ostromolva az egekbe röppent, kit a bölcsék féltő örömmel, a zsarnokok remegő rettegéssel, a hitelenek kétkedéssel vártak — a földre szállt.

Isteni szeretete közénk hozta, a gyarló emberek közé. Születését nem hirdették hatalmasságok, csak egy csilagnak vibráló fénye törte át azon éjvak sötétségét, melyen születésével a világrendszer e szerény bolygóját, a földet megszentelte. A csodás gyermeket

TÁRCZA.

Piros tojások.

A költészet husvétkor nyilatkozik a legszebb alakban. A husvét az az ünnep, mikor az embernek minden tette és gondolata mély jelentőségű. Nem ok nélkül vált szokássá az üntözés üntöző hétfő reggel, a supralás supraló kedden. Mindegyiknek megvan a maga jelentősége. Így a piros tojás is, melylyel egymást megajándékozzuk, nagy szerepet játszik a nép misztikus költészetében.

A piros tojás — ép úgy mint az üntözés — még a pogány korból maradtak reánk. De a mi népünk dogmatikus magyarázatát is tudja adni a piros tojásoknak. A tojást a feltámadás jelképének tekinti a keresztény világ. Mert a tojást hasonlónak képzelik Krisztus koporsójához, miután egész életet foglal magában, mely csak aztán teljesíti hivatását, ha ketté törte a burkot. Jézus is dicsőségesen feltámadván a kőkoporsóból, új és örökkévaló életet adott azoknak, a kiket halálával a keresztfán megváltott.

Mily mély jelentőségű az a népeletben, midőn a leány husvét piros tojást ad választottjának, mely azon felül, hogy már magában véve is néma képbeszéd, még el van látva jelképes színezéssel, a mi csak ismét népünk gyöngézd figyelmessége mellett tanusít. — A lángoló vagy két egymásba fonódó szív képletét ki ne tudná megfejteni?

egyszerű fellépése után már el akarta hallgattatni a megdöbben farizeusi bölcsesség. Nem küzdött fegyverrel kezében, csillogó szónoklatokkal s a dialektika furfangos fegyverével nem kereste a nemzetek ethosát, hogy arra hatással legyen. Fegyvere volt: az igazság s a mindent átható szeretet, mely előtt fejet hajtott az ég s a föld s csak az ócska bölcseségek tradíciója által elvakult ember nem akart meghajolni.

Keresztre feszítette, sziklasirba zárta és kárörvendve ujongott, hogy győzedelmeskedett az Igazság fölött. Balgaságának orgiáit ülte, midőn megrázva, kijózanította és porba sujtotta egy röpke szó, hogy — feltámadt! . . .

Feltámadásával négyezer év haldoklott, négyezer évnek megesontosodott érzése, gondolatvilága és bölcsesége. A földnek sarkai megremegetek, lebhargikus álmából fölébredt a világ s a multak füstölgő romjai felett ott lebegett dicsőségében az E s z m e. Az ember e rázkódás alatt megújodott s egy pillanat alatt megértette, hogy részese az isteni szikrának és az elmulás bus elégiája nem győzedelmeskedhetik fölötté.

Megértette a halál utáni életet, gondolatvilágának téveteg sötétét beragyogta a fényes szikra, hogy a czél felé az utat megmutassa. Megértette, hogy a sírok új életre kelnek s a temetőkre boruló éjjel után a hajnal is fölvirrad, mikor a hosszan álmodozók lerázva az idők mohát, a koporsóból kitörnek és eget kérnek.

A haláltusába belevegült egy boldogító remény, hogy feltámadunk. Feltámadunk a megpróbáltatás után.

Feltámadunk, hogy megítéltesünk. Feltámadunk, hogy részesei lehessünk az igazságnak. A temetők eladigi esőndjét majd az ébredők zsolozsmája, az „Alleluja“ tölti be, mely a keresztre

Még a tojások színezése is megfelel a nép gondolkodó módjának. Hogy a piros szín a legelterjedtebb, igen könnyen megmagyarázhatjuk, ha tekintetbe vesszük, hogy a piros szín mindig a szeretetnek volt jelképe. A magyaroknak pedig ősidőtől fogva kedvenc színük volt a piros.

A gondos háziasszony már hetek óta takargatja a tojásokat, melyek festését aztán a lányokra bizzák. A nép hite rossz jelnek tartja, ha nem sikerül a díszítés. És a díszítvény világosságát vet készítójének gondolkodásmódjára, érzelmeire, boldog vagy boldogtalanságára. Gyakori szokás az is, hogy egy-egy emlékverset irnak a tojásra, a mikor is „írott tojás a neve“. Az a legény, aki abban a szerencsében részesül, hogy ilyen írott vagy himes tojást kap ajándékba, többre becsüli a levélné. Mert ezt ő napokon át elolvastatja és mégis mindig újat tud róla olvasni. Leolvassa, hogy mily szelíd lelkű lehet az, a ki ezt a galambot festette ide. Eszébe jut, hogy mennyire kedves ő annak, ki ezt a pár sort ide írta. És ez a levél aztán a legszebb levél, melyet valaha szerető írt kedvesének.

A legény pedig féltékenyen őrzi, mint valami drága kincsét. Minden héten előkeresi és szomorkodva nézi, ha üde, piros színe fakadni kezd s az írás felig-meddig lekopik róla, mert abból azt következteti, hogy az a kis lány, aki azt adta, érette fonnyad, érette hullat könyeket, melyek azután el-mossák az írást. Az Uristen is megverné, ha meg nem vigasztalná. Betakargatja az ajándékot és gondosan visszateszi a ládája;

feszített és a sirba zárt feltámadását magasztalja.

Ünnep van, nagy ünnep, a Golgota megdicsőülésének ünnepe.

Minket is keresztre feszítettek, nekünk is volt Golgotánk, a Kálvária nehéz útját a mi nemzetünk is, megfogya bár, de törve nem, végig járta. Bennünket, kik ezredéven át megmutattuk, hogy jobb sorsra vagyunk méltók, sziklasirba zártak, hogy elmuljunk, hogy megsemmisüljünk örökre. Teme-tésünkre megjelentek az ősök árnyai s a csüggedőknek, kik a szent sírokat körülállták, füleikbe zsongtak egy titokzatos dalt, melynek örök refrainja az volt:

Feltámadunk?! . . .

Ünnep van, nagy ünnep; a feltámadás, a hit, a megújulás szent ünnepe!

Feltámadunk! . . .

„Lég, víz, mozgás.“

— Dr. Brach Ferencz. —

Egy haldokló tudós utolsó szavait idézve, alapos tapasztalás szülte nézeteit czéлом fejtegetni, midőn végső nyilatkozatát választom igénytelen közléseim tárgyául.

Elmondom mindenk előtt fenti hármas jelszónak rövid történetét.

Van Swieten, egykori, hirneves bécsi orvos-tanár kórágját élte végső perceiben legkiválóbb kartársai vették körül. — Nem lévén titok a beteg előtt, állapotának reménytelen mivolta, környezete tartózkodás nélkül adott kifejezést a közeigő csapás fölötti sajnálatának, hangsúlyozván mindenk felett azon veszteség pótolhatatlanságát, melylyel elhunyt a tudományt és

*) Dr. Brach Ferencz, Barsvármegye köztiszteltetés szeretében álló főorvosa, szakismerteiben Európaszerte ismert tudósak, Léván, az 1890. febr. hó 13-iki kaszinó-estélyen tartott előadásán. — Örömmel adjuk ezen széles tapasztalatokon nyugvó s a test és lélek épségének fenntartására, fejlődésére irányuló, böles tanácsokban gazdag felolvasást egész terjedelmében; s óhajtuk: hogy társadalmi életünk beteges szervezete-nek gyógyításához művelt lelkű hölgy-közönségünk minden tagja gyöngéd szeretetével hozzájáruljon! — Szerk.

az „apám urammal“ pedig elmennek háztüznézni.

És a tojás meghozza a boldogságot.

Súlyom Jenő.

Emlékezés.

Olyan sokszor rá gondolok,
 Boldogságom édenére,
 Rózsás ajkaid mosolyára,
 Két szép szemed kék égére;
 Midőn kebled hön dobogva
 Itt pihentél karjaimba,
 S édes ajkad ajkam érte . . .
 Áldjon meg az Isten érte!

Olyan sokszor gondolok a
 Rózsabimbó pattanásra,
 A süttőgő lombok a'ltat
 Az édes csók-esattanásra;
 Csalogány szólt a berekbe,
 Mi hallgattuk elmerengve,
 Mert hisz szerelmiük mesélte . . .
 Áldjon meg az Isten érte.

Oh, hogy tudtam én szeretni!
 A meddig az enyém voltál,
 Te voltál itt a szívemben
 Szerelemnek emelt oltár.
 És az oltár összeomlott,
 A rózsaláncz szerte bomlott,
 S ha bár szívem meg nem érte:
 Áldjon meg az Isten érte.

Nagy Gyula.

Losárdi Zsuzsánna.

— Történeti kép. —

Nagy idők, nagy emberek!

A magyar nemzet multja fényes bizonyosságot tesz róla, hogy hazánk — főként

a szenvedő emberiséget sujtandja. — Mire a haldokló beteg, vigasztalni kívánván buba merült kartársait, bágyadt hangon felszólalt: „Ne busuljatok barátnim, — úgy mond — gondoskodva van arról, hogy az általatok képzelt veszteség kimúlásom után kellően pótolva legyen. Hiszen a gyógyászat három, kimagasló bajnokát hagyom hátra; ezek közreműködésének köszönhettem magam is a pályámon aratott sikerek legnagyobb részét.

E nyilatkozat a helyett, hogy megnyugtatólag hatott volna az összesereglett orvosokra, izgatottságot keltett keblökben. Jelen levén ugyanis az akkori orvosok legkiválóbbjai, alig lehetett kétség az iránt: miszerint a gyógyászatnak, a haldokló által felemlített három bajneka csak is köztük keresendő; miközben az emberi gyarlóságok leggyakoribbika, az önhietség ugy hozta magával, hogy a jelenvoltak mindegyike a felemlített három bajnokjelölt egyikének tartotta magát s így a hiúság által zaklatott kíváncsiság nem hagyta nyugodni Aesculápnak hírnévre vágyódó fiait; mindegyike a halál küszöbén álló Corypheus ajkai által a világnak hirdette akarta hallani nevét s megfelelkezvén a kiméletről, melylyel a szenvedő iránt viseltetni tartoztak volna, vetelkedve ostromolták azon kéréssel, miszerint tájékoztatásukra, illetve megnyugtatósukra nevezne meg az említett három kiváló kollegát. — Vonagló kartársuk még e kíváncsiságnak is eleget tett s miután tünező erejének végső megfeszítésével, e három szót: „Lég, víz és mozgás“ érthetően kiejtette volna, örökre elnémult.

Másoknak engedvén át azon megilletődés elközelését, melyet a váratlan nyilatkozat a halotti ágyat környezőkre gyakorolt; megkísérlem bírálgatni, valjon a haldokló által megnevezett három tényező csakugyan érdemes-e azon akadémiai fokra, melyre méltatva lett.

Kezdem a légen. Lássuk, várhatunk-e attól oly üdvös befolyást az emberi szervezetre, a milyennel birnia kell, ha hogy a neki tulajdonított rang öt csakugyan megillesse.

válságos időben — nem szükkölközt nagy emberekben. Lángeszű költők, politikusok vezették a németet a válságos időkben, de a gyenge női nem sorából is emelkedtek föl egyes honleányok, kik tollal, nem ritkán karddal kezükben védték e hon alkotmányát, a nemzet szabadságát a külső és belső ellenség ellenében. Ily lelkes nő volt Losárdi Zsuzsánna, a szabadság dalnoknője.

Mint a feikelő nap sugarai eloszlatják a sötét éj ködét, ugy oszlatta el, világitotta meg dalaival Losárdi Zsuzsánna a sötét elnyomatás sötét éjjelét . . .

Egy ismeretlen származású nő, kinek nincs egyebe a földön, csak érző szive és bájos alakja, kiáll a viharverte kuruczok elébe és zeng a szabadságról; dala elhatnak minden magyar szív mélyére: „ . . . ébredjétek! Veszni készül szép magyar hazátok, ébredjétek!“

A fél álomba merült nemzet meghallja szózatát és valóban felébred a hosszú álom után.

Ha olvassuk az elmúlt nagy idők nagy férfainak, honleányainak történetét, önkénytelenül is felmerül előttünk azon kérdés, hogy az ott leirt hősök közül miért nincs meg valamennyinek az élettrajza egyformán részletezve, miért kell megelégednünk azzal, hogy a XVIII. század elején élt költő és hősnő élettrajza minden adatot nélkülöz? Senki sem tudja hol született, ki tanította és lángeszű nőt. Ott nőtt fel valahol Erdély havasai között, őt is magával ragadta a szabadság láza: II. Rákóczy Ferencz har-

Mindnyájan tudjuk, hogy a lég a tenyész- és állat-élet fennállásának fő kelleke s így az emberi életre nézve is azon jótékony közeg ez, mely a midőn egyrészt légzés útján a vérnek az éltető elemét, az élelyt szolgáltatja, másrészt a test felületét körülödeztve, a szervezetre üdítőleg hat, s egyúttal ugy a légutak, valamint a köztakárok felületén kiküszöbölt anyagok elvezetése útján az anyagcserét közvetíti. Mindezt azonban csakis azon esetre képes eszközölni, ha tiszta, vagyis, ha sajátképeni alkatrészein kívül más idegen, esetleg ártalmas anyagokat nem tartalmaz. Ezt nem csupán az elmélet állítja, mellette szól az oktatók nagy mestere, a tapasztalás is; sokat emlegetett, mindekkoráig azonban nem igen méltatott közmondás lévén: miszerint, valaminthogy a hal csupán tiszta vízben képes az élet lényeges kellekeit fellelni, azon szerint az ember egyedül tiszta légtelen örvendhet csorbítlan egészségnek.

Kétségtelen eszerint, hogy a tiszta lég az élet zavartalan fennállásának sarkalatos követelménye lévén, ebből kifolyólag a banyató egészség helyreállításának hathatós tényezőjét kell, hogy képezze, mely előtt — mint nélkülözhetetlen kartárs előtt — minden elfogulatlanul gondolkodó orvos meghajolni kénytelen.

De nem is lehet másként; hiszen annyit már az értelmesebb közönség is észlelt, hogy a klimatikus- és a gyógyfürdőtelepeken az élelydus, tiszta levegő elismeren a legfőbb orvos; miután ott, hol ez hiányzik, a sajátképeni fürdőorvos hasztalan mártogatja betegeit az égis magasztalt gyógyforrások vizébe.

Ha már most rövid szemlét tartva, kutatjuk, vajon fenti nézeteket a közéletben érvényesítve találjuk-e? és mennyire? s találkozzunk e sokakkal, kik a tiszta légre kellő súlyt fektetnek; sajnálatlalt fogjuk tapasztalni, miszerint a halandóknak mindekkoráig csupán igen csekély része bír helyes fogalommal a légtisztaság fontos jelentőségéről.

Eltekintve a lég fertőzését eszközöz mindazon tényezőktől, melyekkel a határban, tereken, utcákban, udvarokban, uton, utfélen találkozunk s melyek elhárítása nem áll egyesek hatalmában, csupán a falakon belül, vagyis a lakásokban ez irányban lehető helytelenségeket kívánjuk bemutatni.

Tudvalevőleg a környi lég ugy a növényekkel, valamint az állatokkal és emberekkel csereviszonyban áll. A növényektől ugyanis átvevén a levelek és tüik által kipárologtatott élelyt, azokat fertőzőmennyével, a növényeket éltető elemmel, a szénsavval látja el; — az állatoknak és hasonlóan az embereknek ellenben élelyt szolgáltatván,

tőlük a helyett cserébe a kilégett szénsavat és a külbőr által elpárologtatott enyészanyagokat kénytelen elfogadni. — Ily módon a növények javítják, az állatok és emberek ellenben ronjták a léget. Ez ekként lévén, aligha közegészségi szempontból cselekszünk, midőn az élelyt termelő telepeket, az erdőt lankadatlanul pusztítjuk és a letarolt faóriásokat alig néhány araszt magasságu, mulékony tartamu növényzettel pótoljuk.

Ezeket előre bocsátva, tekintsünk körül a vagyonosabb osztály lakásaiban és vegyük szemügyre mindenek előtt a beosztást, vajlon meg-e felel az a légről felemeltettkből kifolyó követelményeknek? — Egy szobasorba lépven, 5-6 lakrészt közül a fentebbiek szerint leginkább kell, hogy érdekeljenek azok, melyekben a lakók egy huzamban, mialatt a küllég behatolása ki van zárva, legtöbb időt szoktak tölteni, e szerint első sorban a háló-, a gyermekszoba és azon lakrészt, melyben a család betegtagjait szokta ápolni; másod sorban, — ha csakugyan létezik a házban, a kinek ilyenre szüksége van — a dolgozó — vagyis író — esetleg dohányzószoba.

Az előbb említett helyiségeknek, miután azokban legtöbb élely fogyasztatik és leggyorsabban telítetik a lég hasznavehetetlen, de sőt ártalmas alkatrészekkel, — a legtágabbnak kell lenni — és mit tapasztalunk! A legszűkebb szobák egyikében, vagy egy alkoven nevezetű vak oduban, melybe az éltető küllég sehogysem képes befurakodni, — elhelyezett egy pár ágy elárulja, hogy ez a hálószoba. — E mellett szintoly szűk és szintoly kevésbé szellőztethető lakrészen találjuk a gyermekeket, kik nemcsak az éji időt töltik abban, de szokás szerint a nappalnak legnagyobb részét is, mert hát a szülők nézete szerint kimenésre hol túl meleg, hol túl hideg, hol nedves, hol szeles az idő, e tekintetben mérvadó lévén az áthűléstől hagyományos félelem, mely pedig — a tapasztalás szerint — sokkal több és makacsabb betegségeket okoz, mint maga a rettegett áthűlés.

A betegek — az esetek legnagyobb részében — szokott éji fekhelyükön ápolatnak; de ha mégis előfordul, hogy más lakrészebe helyeztetnek át, e célra a házbeliek által rendszeren ismét a lehető legszűkebb szoba szemeltetik ki, mely — ugymond — legkönnyebben fűthető és e mellett nem léghuzamos, melyből tehát — szerintünk — azon éltető elem, melyre a betegnek kétszeresen szüksége van, kitelhetőleg ki van zárva. — Szerencse még e szoroson internáltakra nézve, hogy a száműzött jótékony küllég az ajtón és ablakon talált hajszálnyireseken átszűrődve, lopózik hozzájuk és

csoszai közé vegyült. Ugy termett elő, mint a menyből alászállt angyal, senkisémet tudta, honnan jő; annyit mondott magáról, hogy Losárdi Miklós gyermeke, hogy neve Zsuzsánna.

A csaták tűzében kipróbált harcászok beérték e felvilágosítással annál is inkább, mert a táborukat követő 16 éves gyermekleányka elragadóan szép éneke, gyönyörű termete, szüziess vonásai oly tiszteletre és imádatra méltók voltak.

Majd az ország egyik-másik táján, majd a csaták riadalmaiban elfáradt katonák körében énekelte azokat a szívhezlelekhez szóló szép dalokat.

A csaták zajában nincs idő kutatni az emberek multját, származását, mindenki a saját életének oltalmára, a haza veszedelmére gondol. Így nem csoda, hogy Losárdi Zsuzsánna élettörténete mai napig is ismeretlen a történetkutatók előtt.

Dalainak legtöbbször elhangzott, gyűjtött és lelkesített, de írásban nem maradt. A „hegedűsök“ egy élő utóda összpontosult e szép dalnoknő alakjában. Ő maga szerette, maga énekelte el gyűjtő dalait. Híre oly nagy volt, hogy II. Rákóczy Ferencz fejedelem maga is kíváncsi volt hallani a tábor csalogányát.

A szép Zsuzsánna atyja állítólag kuruczkapitány volt, a nemzet függetlensége kivívásán töprengő honfi, tetőtől talpig katoná. A tábor volt élete folyásának tere, lakhelye, mindene. A kis Zsuzsánna minden-hová követte, majd elváltan szolgált mindkettőn külön-külön a felkelés ügyének.

A lelkes dalnoknő beutazta Magyarországot minden zegét-zugát, hogy személyesen lelkesítsen; elszavalta, elénekelte harcász dalait, melyek elterjedtek e hon minden táján, lelkesülten énekeltek az el-

nyomott honfiak és honleányok által. Így lettek többszörösen elragadóan szép dalai. Ő maga huszár egyenruhában, kardosan és fegyveresen megülte a legszilajabb paripát, száguldva rohant az ellenség felé, énekelve, lelkesítve vezette az öt istenítő kurucz harcászokat.

Meg van írva róla, hogy egy ilyen alkalommal a csata hevében oly közel jutott a császáriakhoz, hogy elfogott. Nem adta meg magát, úgy kellett lefegyverezniök a köréje csoportosuló osztrák zsoldosoknak, mint közönséges kurucz hadfit. Féltelen harcászomjukban meg is sebesíték.

Így került a szabadság dalnoknője és hősnője a marosvásárhelyi börtönbe, hol egy és fél évig viselte gyöngéd karjain a nehéz rabbilincseket.

Bájos alakja, gyönyörű termete, szabályos szép vonásai, de főként sötét szeméi még itt is találtak bámulókra. A várparancsnok maga elé idézteté a fiatal nökatonát és szépszerivel akarta megnyerni a császáriak részére. Nem kevesebbet akart, mint hogy dícsőítse dalaiban az osztrák császárt, az osztrák zsoldosok „győzelmes“ fegyvereit; e nő lelkierejét azonban sem szép szó, sem ígéret, sem fenyegetés nem volt képes megtörni, hűtlenné tenni, a haza árulójává alacsonyítani.

A hónapok multak és a szép fogoly halavány arcán a változásnak legkisebb nyoma sem látszott.

A várparancsnok engedelméből szabad volt neki később írni, olvasni börtönében. Dalai csakhamar felhangzottak a börtön fenekéről, felhangzottak ugyanazok kint az Isten szabad ege alatt is.

És e hangok nyomán tudta meg II. Rákóczy Ferencz, hogy a tömlőcz dalnoknő nem lehet más, mint Losárdi Zsuzsánna.

némileg csökkenti a z á r k á j o k fertőzött levegőjének káros hatását.

(Folyt. köv.)

Mozdítsuk elő a nép anyagi helyzetét!

Jelen századunk rohamos fejlődése rég szakított a régi idők lassu háladáásával, ma már nemcsak a meglevőt veszik okszerű kezelés vagy művelés alá, hanem egyes — a nép anyagi érdekeit szíven viselő emberekől buzdítva, a nép mindinkább arra iparkodik, hogy minél több és jobb kereseti forrást ragadhasson magához, hogy ezáltal a nehéz megélhetést egy jól jövedelmező kereseti ággal egyensúlyozza.

Ilyen jövedelmező kereseti ágnek ígérkezik a fatenyésztéssel kapcsolatos gyümölcstermelés és a kertészet, melyek utóbbi időben nyert lendületükkel bebizonyították, hogy okszerű kezelés mellett szép összegeket juttathatnak egyes családoknak.

Ott, a hol lelkes emberek az ügyet felkarolják, a vidéknek valóságos áldásává válik a kertészet, mert alig képzelhetni szebb, egészségesebb és a mellett jövedelmezőbb kereseti ágat, mint a kertészet. Alig 3-400 ölnyi területen a talaj és terület okszerű kihasználása mellett évi 300-500 forint jövedelem teremthető, mi oly kedvező körülmény, mit figyelmen kívül hagyni nem lehet, sőt saját érdekünkben nem szabad.

Sok élő példa bizonyít előbbi állításon mellett, s bátran mondhatjuk, hogy oly vidéken, a hol ezen ügyek felkaroltatnak, a nép nem panaszkodik a rossz és nehéz megélhetés miatt, hanem megelégedve és kedvvel üzi e kedvenc mesterségét.

Sokan abban a téves hitben élnek, hogy a kertészetet csak oly vidéken lehet üzni, melyet a természet kedvező talajjal áldott meg, de ezen hit maga magát meghazudtolja, mert ha egyes homokterületünk terményeit figyelemmel kísérjük, azt látjuk, hogy azokból vagon számar kerül ki az országból és a külföld előtt is hírnévre tettek szert. A talaj kevés fáradság és némi előkészítés mellett könnyen átalakítható, ha nem is épen első rendű talajjára, de mindenesetre termőképessé.

A talaj nem eshetik kifogás alá sehol, mert ha annak megfelelő növényeket választunk, a kertészet mindenütt meghozza a kellő jövedelmet.

Nálunk — ott a hol ezen ágak iránt még közönynyel viselkednek — a kertészet pangásának oka abban rejlik, hogy kevés a vidéki kertészeti egyesület, — s mindössze vagy 10-12 vidéki kertészeti egyesület van, holott olyan minden nagyobb városban, ennél fogva az országban legalább 200 lehetne. De meg is látszik az, hogy mely vidéken van kertészeti egyesület, mert ott ezen ágakat kellőképen érvényesítik, míg a hol olyanok nincsenek, csak látjuk üzi valaki különös kedvtelésből ezen ágakat.

Ezen oknál fogva bátran mondhatjuk, hogy ezen ágak csak akkor fognak általános országos jövedelmi forrássá válni, ha minden nagyobb városban jelentkezni fognak lelkes, a nép anyagi helyzetét szí-

ven viselő és a közjó iránt lelkesültni tudó férfiak, kik aztán kertészeti egyleteket alakítva, egyesült erővel törekednek odahatni, hogy ezen, a nép javára szolgáló ágak minél szélesebb körben terjedjenek.

Sokan a kertészeti egyesület megalakulását azért tartják szükségtelennek, mert léteznek megyei gazdasági egylet, de azt nem gondolják meg, hogy a gazdasági egylet annyiféle ág felé nem terjesztheti ki teljes tevékenységét anélkül, hogy egyik vagy másik gazdasági ágra kevesebb figyelmet ne fordítana, azonkívül a kertészet ma már oly fokon áll, hogy külön ágnak tekinthető s ha kellően fel akarjuk karolni, úgy kell, hogy külön foglalkozzunk ezen ággal és kell, hogy felelő tevékenységünket ez irányban külön fejtsük ki.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy egy ily szakegyesületnek mily sokoldalú tevékenységet kell kifejteni, úgy azt hiszem, eléggé indokolt azon állítás, miszerint a kertészet csak akkor fog általános jövedelmi forrásává válni a népnek, ha külön kertészeti egyesületek alakítatnak, melyek czélul tűzik ki a szakszerű kertészetet előadók és felolvasások által előmozdítani és terjeszteni, a nép közt nemes oltóanyagát és jelesebb fajú vetemények magvait kiosztani, odahatni, hogy a községi faiskolák rendszeresítsenek, a heruyózást általánosítani, a hasznos madarak védelmét és káros madarak pusztítását a néppel megértetve, kiállítások rendezésével a népet ezen jövedelmező ágak művelésére buzdítani stb., szóval az egyesület csak egyedül ezen gazdasági ág tökéletesítésére szentelje nemes működését.

Ennél fogva, ha a nép anyagi érdekeit szívünkön hordjuk, szükséges, hogy városunk, mely a haladás zászlóját lobogtatja, alakítson egy kertészeti egyesületet; azt hiszem, lesz elég hazafias polgártársunk, kik az ügyet pártolva, ezen mozgalomhoz szívesen hozzá fognak csatlakozni, hogy ezáltal a már ugyan szép fejlődésnek indult, de eddig még fel nem karolt kertészet alapjának itt is emeljünk oszlopot. Hitem, hogy munkánk sikerében gátat emelünk az ál-apostoloknak, kik a nép jólétéért áldozni vonakodnak, nehogy annak anyagi és értelmi előhaladása által megteremtett becsülványa, önértet folytán a falusi kis-királyok görbe czirkulusait reparálgassák.

Ha óhajom teljesül, az mindenesetre a nép és a haza javára lesz.

E-r J-s.

Budapest, 1890. április 4-én.

— Resurrexit, husvét a fővárosban, Thalia papjainak processiója, Tisza közös pénzügyminiszter, boldog ünnepeket.

Milyen bölcsen gondolta ki a Teremtő, hogy a husvét ünnepe összeessék a kikelettel. Nagy Péntek szomorú keresztfája nem sötétlik sokáig a rideg kálvária tetjén; az igazság harsonája nem sokáig marad néma; a lepecsételt kőkoporsó nem sokáig rejtegeti a szent halottat; mert „az Ur feltámadott.“ A nagy természet is feltámadásában egy föld feletti szent vágyról beszél.

Folytatás a mellékleten.

Amint kiszivárgott a nép közé, hogy Zsuzsánna él, mit börtönéből kiesempészett dalai bizonyítanak, a nép háborogni, gyülekezni kezdett a maros-vásárhelyi sötét, koromos bástyák alá.

Az osztrák uralom ellen tüntető csoport beláthatatlan áradattá nőtt, kö.ülzárta a várost és megadásra szólította föl a várparancsnokot. A vérszomjas osztrák várparancsnok ágyuszóval felelt a népnek. A nép énekelve vitta meg a vár falait, éljenriadallal felelt az ágyuk földet rengető bömbölésére és pusztá kézzel, ágyu nélkül, puskatussal zuzta be a vár kapuját.

A vár ágyui sok embervért ontottak ki az öt napig tartó ostrom alatt, de az elhullott százak helyébe ezrek és ezrek léptek. Ilyen hatással voltak Losárdi Zsuzsánna dalai a népre, ennyire szerette a nép a csaták felkent bajnoknőjét, dalnokát.

A várívás ötödik napján a várparancsnok hadbírósal elé vezetteté a szép Zsuzsánát. És mig kint a vár körül zugott az egetverő zaj és puskaropogás, benn a várban, annak falairól visszafeselték rá az osztrák ütegek, addig a vár egyik termében szorult szívvel, halavány arczezal, bájos alakjának egész méltóságában állt a szép dalnoknő bírái előtt. Szavai t is gyűjtöttak, ha nem is a magyar haza iránti szeretetet, de meggyűjtötták a bérelt had szívében ép oly becses és drága érzelmeket: a magyarnők iránti tiszteletet, a kölcsönös emberszeretet szent tüzét. Hiába, a zsoldos osztrák tiszték szíve is csak olyan érző kis huzdarab, mint akárki más emberfiáé: lüktet, ver lázasabban, mert a vádolt nő lénye, egész megjelenése nem egy közönséges bűnös, hanem egy, népét óva szerető, földre szállt mennyei cherub fenséges alakja.

Az ezredügyész fejére kezdi olvasni a

császár iránti hűtlenség, annak ellenségeivel való cimboraság, lázítás, fegyveres felkelésben való részvétel, stb. látszólag súlyos vádjait, de vádira ának végén csak remegve kérheti az ezen tettek elkövetésével vádolt szép nő fejére a halált.

A halálbüntetését kérő rövid vádbeszéd elhangzása után Zsuzsánna maga védi magát, — mert védelméről a „vitéz“ hadfiak megfellekedtek volt gondoskodni — a felozott vádakat magától elutasítja: „Istenem! mit vétettem? hogy hazámat szerettem? . . . Hát halált érdemel az, ki a császár személyes ügyeiért egy szabadságszerető népre üt, elüldözi tüzhelyéről, megtiltatni akarja, hogy hazáját jobban szeresse, mint gyűlött uralkodóját? . . . önök tették; halált érdemel az, ki az ilyen zsarnokság ellen kikel, a haza alkotmányáért sikra száll, a nép szívébe csöpögteti az édes haza iránti rokonszenvet, szeretetet? . . . én tettem; hol van az a földi bíró, kinek lelkiismerete megengedné, hogy ne az előbbi lünt tartsa bűnnek, az utóbbit hazafias erénynek? El nem ismerem, hogy önök bíráim lehetnek, hogy önök illetékesek volnának itélni fölöttem. Az én hazám nem ismer császárokat — folytatja tovább a szép Zsuzsánna — annak császára nincs, szent István koronája nem császári korona; a magyarnak királya van, ki csak akkor király, ha az ország alkotmányára letett esküjét híven meg is tartja; anélkül uralkodása törvénytelen, intézkedései jogbitóris számba mennek, öt elismerni itt, nálunk senki sem fogja.“ . . .

A „vitéz“ osztrák hadfiak ámulva hallgatták a beszélő magyar leányt, egyikük sem látta benne a lázító felkelőt; az öregek gyöngéd atyai érzelmekkel, a fiatalok szívvonalommal viseltettek iránta; abban

Folytatás a mellékleten.

vövel közöltetik. — A főtisztelendő plébános uraknak pedig szives figyelmébe ajánljuk a szent sir földszintesére, oltári szobrok, keretek, csillárok megújítására alkalmas aranyozó foliad-ot, melyből 1/4 literes üveggel 3 frton az egész diszítés rögtön megmaranyozható; házi használatra 80 kros kis üvegen is kapható.

A Calderoni és Tarsa cég egyike Budapest legrégibb és legjobb hírnevű üzleteinek; látszer-raktára: váci-utca 30. sz. mű- és tanszer-raktára: kis híli-utca 8. sz. legzadagabb választékát nyújtja a legújabb árucikknek. Különösen a most divatos női salon-lorgnettek, hosszú fogantyúval teknősbéka esontból, igen díszesen készítve, valamint színházi és tábori látesővek képezik a tavaszi idény újdonságait. Hölgyek, festőművészek és turistáknak legjobban ajánlhatók a fényképezési készülékek, mint legzelesterőbb dilettantista szórakoztató. Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Mi természetesebb, minthogy tavasszal, midőn az anyaföld is új díszes mezt ölt magára, az ember is ösztönserőleg különös gondot fordít ruházatára. — Mint minden tekintetben, úgy itt is hölgyeink az elegánság, a női jó ízlés és elegáns megjelenést illet; de a mi vidéki hölgyeink gyakran aggódva gondolnak a toilette-kérdés megoldására, mivel hínyában vannak egy jó, szolid fővárosi cégnek, mely garancia arra nézve, hogy minden szezomban a legújabbat, legdivatosabbat, tel nem csigázott áron nyújtja. Mint ilyet legjobban ajánljuk **Stern József** női divat- és vászonárú-üzletét (Budapest, Kalvin-tér 1. sz.), mely 1860-ban alapított, s elismert legjobb bevásárlási tórrás a fővárosban. Mint feltűnő tavaszi újdonságai e cégnek: kiváló szép kamgaru szövetek, méterje 45 és 55 krtól kezdve; legújabb kokkás szövetek tiszta gyapjuból, méterje 75 krtól kezdve. Múntak a cég kívánatra bérmentve küld.

A legnagyobb tapéta-gyári raktár **Popper Lajos** (Budapest, Andrassy-ut 12. sz.) üzletében van, hol legzadagabb választéka található a bel- és külföldi gyártmányoknak, az egyszerű gazdasági tapétától a legfinomabb futázia-minőségig; itt magánlakások, nyilvános helyiségek és új épületek tapétázása legutányosabban vállaltatik. — A t. vidéki közönség iránti figyelemből e cég a tavasz folyamán minden nagyobb városba elküldi utazóját, ki kívánatra készségesen bemutatja gazdag minta-gyűjteményét, megérkezését külön jelenti a lapokban. Netalán azonnali szükségletnél, ha még a cég utazója oda nem érkezett, keressék a cég értesítést, mely esetben az utazó oda irányítatik.

Gazdasági, u. m. luczerna, lóhere, takarmányrépa, takarmányfűmagvak, konyhakerti veteménymagvak, gyümölcsfákat stb. lehető legbővebb választékban tartalmazza **Földessy Lajos** magkereskedő árjegyzéke (Budapest, IV., Mária-Valéria-utca 7. sz.) melyet kívánatra ingyen és bérmentve megküld. Különösen figyelemre méltók herereti és fűmaggyűjtemelei, réti és legelő elkészítésére, különféle talajokra, továbbá **takarmányrépa magvak**, u. m. sárga és vörös buccok, valódi sárga oberdorfi és többféle óriási új fajok. Megrendelésre legjobban ajánljuk ezen negyed század óta fennálló elismert solid céget, hol mindig a legjobb, csira-képes magmunkák szolgálnak ki.

Geitner és Rausch műszaki üzletében (Andrassy-ut 8. sz. a.), mely 25 évi fennállása alatt lassanként annyira kiterjedt, hogy ez idő szerint e szakmában monarchiánkban egyedül áll, a földirtokos és gazdász az összes mezőgazdasághoz szükséges cikkekkel, a gyáros és iparos a gyári üzemhez szükséges műszaki cikkekkel, szerszámgepeket és szerszámokat és választékban kaphatja. Nagy raktára van itt az összes épület- és butor-vasalási tárgyaknak, pince- és borgazdasági eszközöknek, vízvezeték-, fűdő-, őr-szék- és istálló berendezési cikkeknek, szivattyúk és kutaknak. — Községek, városok és tűzoltó-testületek

itt saját gyártmányu, elismert kitűnőségű tüzi f. esken-dőket, teljes jótállás és kedvező fizetési feltételek mel-lett szereshetnek be, melyek valamennyi kiállításán elsőrendű érmeikkel lettek kitüntetve. — Mindennemű háztartási eszközökön kívül még igen gazdag választéka van itt a legkülönbözőbb ezélszerű és fényűzési konyhaszereknek, úgy hogy már megtekintése is érdekes látványt nyújt ezen nagy szabásu, jó hírnevű üzletnek.

Azon alka'omból, hogy a budapesti marhavásár-teren létesítendő 25000 négyszög méter tért foglaló nagy-szűri marhaszarnok tetőfedési munkálatának ki-vitelével **Biehn János budapesti gyáros** az ő saját rendszerű két'os rétegi asphal't fed'lemezfedéssel biza-tott meg, ezen előnyösen ismert szakcégét mos: az építési évszak közeledtével a n. é. építő közönség fi-gyelmébe legjobban ajánljuk. Ezen vállalat által ugy mindennemű asphal't burkolatok, nedves falak szárazzá tétele asphal'tal, valamint fedellemez- és facement-befedések szakavatottsággal párosult leg-szolidabb módo: jótállás mellett készítettnek, azon-kivül legjobban beszereshetők fedőanyagok, elszigetelő lemezek, carbolineum legjobb fatelítő szer, továbbá creolin, carbolsav, carbolpor, fertőtlenítő szerek stb.

Hazai gépgyárosaink egyik főtevése, hogy a mi sajtósági viszonyainknak legjobban megfelelő gé-peket készítsenek, e czél elérése tekintetében a **m. k. államvasutak gépgyára, Fehér Miklós** vezérigényő-közvetítésével meglepő sikert ért el, mi: legjobban tanusit a megrendelések mennyisége. Ugyanis a mult évben 100 megrendés eszközöltetett gőzcséplőgépekre és lokomobilokra. Kisebb gőzcséplő gáznitrik, arató-és kéveköto-gépek, valamint a legújabb hengerburkolat rostalemez-ek, mint a legjobb szerkötéssel és minő-ségben e cég nál rendelhető meg.

A tavaszi idény bekövetkeztével megindulnak az építkezések is, mely alkalommal legjobban aján-lhatjuk **Walla József** (Budapest, VII. Rottenbiller-utca 13.) ezementárú gyáros építési anyagok raktárát, mint a legnagyobb és legjobb hírnevű örvendő vállalatot. Gyári raktára van itt: ezement- és mozaik-lapoknak, keramit-, kelheimi- és metlachi-lapoknak, terracotta-árúk, köfödélpék, tűzálló-téglaik, kőgyagyésővek és kémény-rakványoknak. Vállalkozik a cég: granit-terrazo, betonirozások, ezement- és mozaik-lapokkal burkolások, továbbá minden a ezement-szakmába vágo munkák elkészítésére. Gyári raktára van a gartenau-i Portlandezement és vizálló (hydrl.) mész gyárnak. Azon általános bizalom, mely Walla József iránt az építő-mesterek részéről nyilvánul, legjobban igazolja meg-bizhatóságát és munkáinak szoliditását.

Weber Károly budapesti (fűdő utca 2.) hí-revas virágkereskedő gazdagon illusztrált árjegyzéke oly dúz választékot tartalmazza a **rózsafajok újdon-ságaiból**, hogy igazán érdemes ebből i példányt i gyen és bérmentve hozatni. Ezen cég saját rózsateleppel bír, melyből a legnemesebb és legválasztékosabb róza-és gyümölcsfákat és egyéb nemes cserjéket szolgáltathat, elvállal továbbá kerti alakításokat és parkok berendezését mindenféle styblen a legzisésebb kivitelben.

Budapestre érkezőnek legmelegebben ajánljuk **Gundel János** „István főherceg” szállodáját. Ezen egészen újjan berendezett szállodában a legszörgebb tisztaság, pontos szolgálat, kitűnő magyar és francia konyha s hamisítatlan legjobb italok vannak. Az árak jutányosok. A szállodát fekvése a város közepén, kilátással a lánczúdra, budai hegyekre és királyi várpalotára ugy ezélszerűvé, mint kellemsé teszik. Gondoskodva van minden kényelemlről, így fűdő is van a szállodában, s a tulajdonos Gundel János ur személyes felügyelete folytán semmi mulasztás sem fordulhat elő.

(Uj szelvényvek.) Az 1860 iki és a Tiszaszabályozási sorsjegyek új szelvényveinek beszerzését a legelőnyösebb feltételek mellett eszközli a **Betési Társaság** Dirnfeld testvérek bankháza, Budapest, fűdő-utca 4. sz. A Tiszaszab. sorsjegyeknél csupán a szelvény utalvány, az 1860-iki sorsjegyeknél ellenben, minthogy szelvény-utalvánnyal nem bírnak. önmaguk a sorsjegyek küldendők be.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Budapesti Hirlap.

(Szerkesztők és lap-ajajdonosok: Csukási József és Rákosi Jenő.)

A „Budapesti Hirlap” újévvel pályafutása tizedik évébe lépett. Az elmúlt évek óriási haladás korszakát alkotják a magyar zsurnalisztika történetében és a „Budapesti Hirlap” talán elfogultság nélkül mondhatja magáról, hogy övé az elsőség e korszak megindításában, mely a magyar sajtót a legmodernebb és legkitűnőbb európai sajtó magaslatára emelte. A decennium küszöbén emondhatjuk, hogy a „Budapesti Hirlap” a művel magyar újságolvasó közönség mandarinusa. E megbízatos óriási erkölcsi súlyával vesztünk részt a vélemények harcában és a közölgek intézésében. A „Budapesti Hirlap” döntő erővel működött közre a vitás kérdések megostromlásában, a politikai fordulat és az új események előkészítésében. A pártoktól független, csak a közérdek által vezérelt és saját becsülettel meggyőződésünktől diktált működésünk akkor érte el legszebb jutalmát, a mikor minden igaz magyar ember a „Budapesti Hirlap”-ban kereste és találta a nemzeti ügyek legfáradhatatlanabb, legszívósabb és legvehemensbb védelmét.

Legbuzgóbb iparkodásunk, hogy a „Budapesti Hirlap” a jövőben is az maradjon, a mi volt. A leg-tisztább tudatossággal hirdetjük és valljuk, hogy olyan időkben, a mikor a nemzeti eszme fajfentartó és államalkotó erővel érvényesíti magát mindenütt, hogy ugyanakkor nemcsak jog, hanem kötelesség nekünk magyaroknak a szovinizmus felkészesésével, sőt türelmetenségével szolgálni a nemzeti irányt mindenben és mindenkor. Ez a mi programunk.

E programunkkal nekünk alott igazat a magyar közönség, mely semmitől sem irtózik inkább, mint a szűn és lelketlen kozmopolitizástól, a hamis-ságokra és az elmék megtévesztésére alkalmas czifra jelszavaktól; nekünk adott igazat, midőn lapunkat szinte hihetetlen mértékben felkarolta és egyre jobban terjeszti.

E programmal folytatjuk a jövőben is minden-napi munkánkat a közügyek szolgálatában. Ebbeli számdékunkban nem fog bennünket korlátozni semmi-féle személyi tekintet, párt- és hatalmi érdek és nincs az a politikai fordulat, melynek kedvéért és érdekében pártatlanságunkat és elfogultatlanságunkat csak egy pillanatra is feladnók.

A szigorú objektivitás utját fogjuk követni a zsurnalisztika minden egyéb ágában. Az irodalom és művészet kérdéseiben mint eddig, ugy ezentúl is szigorúan mellőzni fogjuk a pártalkodást és klikk-szellemet. Közleményeink irodalmi színvonalának elő-kelősége kezdettől fogva legfőbb gondunkat képezte. El is értük vele azt, hogy a „Budapesti Hirlap” a legkitűnőbb magyarországi írt újság és mindezek-fölött vezérézikkéi és tárcái irodalmi érték dolgában verseny nélkül állanak.

Tudósítások és hírek dolgában a legzadagabb és legmegbízhatóbb forrásokkal rendelkezünk. Az erkölcsi tisztaság, a jó és nemes érzés tisztelében tartásával a „Budapesti Hirlap” hű, szolgálatkés és lelkiismeretes házi barátja óhajt lenni minden magyar úri háznak.

Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt. félvcre 7 frt, negyedévcre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetők vidékről legzelesterűbben postatalvánnyal eszközölhetők következő

czim alatt: A „Budapesti Hirlap” kiadó hivatalának, IV. ker., kalap-utca 16. sz. Az egész fűdő-ívad alatt előfizetők kívánására a lapot bárhol vá utánuk küldjük, még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet.

A „Budapesti Hirlap” jelenleg rendkívül érdekes két kötetes angol rogenyt közöl: „DOKTOR KUPIDO” írta Broughton Rhoda. E regénynek április hó 1-sejéig a lapban megjelent részét (26 foly-tatás) az új előfizetők külön lenyomatban ingyen meg-kapják.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza: m. mázsánként 8 frt 40 kr., 8 frt 50 kr. Kétszeres 7 frt 50 kr., 7 frt 70 kr. Rózs 7 frt. 40 kr., 7 frt 60 kr. Arpa 7 frt 60 kr., 8 frt — kr. Zab 8 frt — kr., 8 frt 10 kr. Kukorica 5 frt 40 kr., 5 frt 60 kr. Bab 6 frt 50 kr., 6 frt. 80 kr. Lencse 7 frt — 7 frt 20 kr. Köles 4 frt. 50 kr., 4 frt 80 kr.

Nyiltér.)*

I.

Ganz seid. bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 3.90 p. Met. (ca. 450 versch. Dessins) — vers, roben- und stückweisen porto- und zollfrei in's Haus das Seidenfabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

II.

62/1890. közjsz.

Árverési hirdmény.

Alulírott lévai kir. közjegyző, mint bírói megbízott részéről ezennel köz-hírré tetetik, miszerint néhai MUNKAY JÁNOS, esperes, volt gr-ujfalusi plébános után maradt ingóságok, u. m. szarvasmarha, gazdasági eszközök és butorok f. évi április hó 14-én és folyta-tólag a gr-ujfalusi plébánia-lakban reg-geli 9 órakor kezdődő nyilvános ár-verésen eladatni fognak.

Léván, 1890. márczius 28-án.

Belcsák László,
kir. közjegyző.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelős séget — a szerk.

Április 6.

H I R D E T E S E K.

15. szám.

A körülbelül huszezer raktárban árusított s mindenütt a legjobb rovarpusztító szernek elismert

ismét olcsóbb lett.

A valódi üvegek Zacherl J. aláírással vannak ellátva s kerülnek ezután 15 kr., 30 kr., 50 kr. és 1 frtba.

A különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal pusztítja ki a rova-rokat a házból, konyhából, vendéglőkből, butorok és ruhákból, háziállataikat az istállókat, a növényeket üvegházakban és kertben a kártékony rovaroktól. — Az oly por, melyet a pusztító papírba mérnek ki, az sohasem valódi „Zacherl Specialitás.”

Léván	Boleman E. örökösei	Ar. Maróthon	Eisenberg Károly
"	Kern testvérek	Selmeczbanján	Sommer Ján. A. özv.
"	Medvezky Sándor	"	Sztankay S.
Ipolysághon	Dombó Károly	"	Wankovits Lajos
K. Tapolcsányban	Pollák J.	"	Krasz W. G.
Külmözbányán	Ritter Lipót J.	"	Marschalko Gyula

uraknál.

Fix fizetést

és proviziót adok azoknak, kik törvény által engedélyezett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladását közvetíteni hajlandók. Ajánlatok „Fixum” jel alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

114/1890. tkvi. sz.

Árverési hirdményi kivonat.

Az ipolysági kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Eisler Léni végrehajthatónak **Balla Julianna** végrehajtást szenvedő eleni 55 frt tőkekövetelés és járulékaiknak kielégítése iránti végrehajtási ügyében az ipolysági kir. törvényszék területén levő Fűzes-Gyarmat község határában fekvő, a fűzes-gyarmati 37. sz. telek-lykben Tóth Balla Julianna tulajdonán be-jegyzett a) 1.—61 ssz. 32. sz. ház és 1/3-ad paraszt teleknek Balla Juliannát il-lető hasonfele részére 920 ft. b) a + 1 sor 404. hrsz. a. kútyi nevű egész szántóra 16 frt. c) a + 2 sor 411 hrsz. a. kútyi nevű egész szántóra 16 frt. d) a + 1 sor 575. hrsz. a. gyűnölcsőre az eresztvényben 10 frt e) a + 3 sor 695. hrsz. a. egész szőlőre ugyanott 120 frt. f) a + 4. sor 1365. hrsz. a. előveres nevű szőlőnek Balla Juliannát illető hasonfele részére 144 frt. g) a + 5. sor 1419. hrsz. a. tyukszegi egész szőlőre 36 frt. h) a + 6 sor 4880. hrsz. a. alsó be-

rekaljai egész szőlőre 48 frt és i) a + 7. sor 4904 hrsz. a. alsó berekaljai egész szőlőre 160 frtban ezennel megállapított kiki-áltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi május 7-ik napján d. e. 10 órakor Fűzes-Gyarmat községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók turtoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi no-venber hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában ki-jelölt övadékképes értékpapírban a kikül-dött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 107. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállott szabályszerű elismervényt átszolgáltattai.

Kir. törvszék tkvi hatósága.

Ipolysághon, 1890. jan. hó 16-án.

Novotny István,
kir. törvszéki bíró.

Hirdetmény.

A lekéri apátság részéről közhírré tetetik, hogy Barsvármegye Le-kér és Kis-Oroszka községekből levő vendéglőépületek beltelekkel együtt 1890. ápril hó 14-én délelőtt 9 órakor Lékéren, az apátság székházában tartandó és írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen örök áron el fognak adatni.

Bánatpénz a lekéri ingatlanra 200 frt, a kis-oroszka 400 frt o. é. mely az árverés napjáig Tax György uradalmi erdésznel leteendő vagy az árverés megkezdése előtt lefizetendő.

Az árverési feltételek a fent nevezett uradalmi erdésznel Lékéren betekinthezők.

Kelt Lékéren, 1890. évi márczius hóban.

A LEKÉRI APÁTSÁG.

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár, Bécsben
Singerstrasse 15. sz. „Zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacok ezelőtt egyetemes labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegség létezik, melyben e labdacok csodás hatásukat fényesen bebizonyították.

Évtizedek óta ezen labdacok általában igen el vannak terjedve, számtalan orvos rendel az s alig akad család, melyben ezen kitűnő házi-szerből ne volna egy kis készlet.
1 doboz 15 labdacossal 21 kr.; 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bérmentelen utánvét mellett megküldéssel 1 frt 10 kr.
A pénz előleges beküldése mellett, bérmentes megküldéssel együtt 1 tekercs labdac 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik.)

Kéretik határozottan Pserhofer-féle vértisztító labdacokat kérni s arra ügyelni, hogy a dobozok tetején levő felírás minden dobozon a használati utasításban látható PSERHOFER J. névalírással legyen látva és pedig **veres** nyomatásban.

Fagy-balzsam, PSERHOFER J.-től 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Keskeny utifü-nedv, hurut, rekedtség, görcs-köhögés stb. ellen. 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs 1 frt 20 kr.

Por lábizzadás ellen Egy doboz ára 50 kr., bérmentes megküldés mellett 75 kr.

Golyva-balzsam, 1 üvege 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek), megromlott gyomor, rossz emésztés ellen. Egy üveg 22 kr.

Angol csodabalzsam, 1 üveggel 50 kr., 1 kis üveggel 12 kr.

Fiaker-por, köhögés stb. ellen 1 dobozzal 60 kr.

Tannochinin-hajkenőcs, PSERHOFER J.-től a legjobb hajnövesztő szer, 1 szelercze 2 frt.

Egetemes tapasz. STEUDEL tanártól sebek ellen jónak bizonyult házi-szer. Ezy tégely 50 kr., bérmentes megküldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztító só, BULLRICH A. W.-től. Kitűnő házi-szer megzavart emésztés minden következményei ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Az itt felsorolt készítményeken kívül, valamennyi az ausztriai lapokban hirdett bel- és külföldi gyógyászati különlegesség készleten tartatik s minden esetleg raktáron nem levő czikk kívánatra pontosan s legutányosabban beszerezetik.

Postai küldemények az összeg beküldése, nagyobb megrendeléseknél utánvétel mellett a leggyorsabban eszközöltnék.

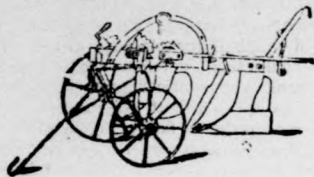
A pénz előleges beküldése mellett (legzelszerűbben nostaualvány mellett), a viteldij sokkal kevesebbe kerül, mint az utánvétel mellett való küldésnél.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár

részvény-társaság, Budapeston.
GYÁR és IRODÁK: VÁROSI IRODA és RATÁR:
VI., külső váci-ut, 169699. VI. Podmaniczky utca, 14.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű, számos első díjjal kitüntetett

Schlick-féle szab. 2 és 3 vasu ekéit és szab. mélyítő ekéit

mélyítő ekéit önzetékkel, eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egyvasu ekéit,

talajművelő eszközeit, boronait és rögtörő hengereit

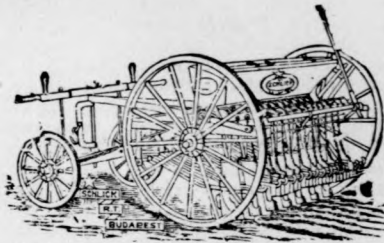
SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorbavető gépeit

Szorbavető gépek többvasu ekékre alkalmazható tengeri- és répa ültető készülékek.

Készletben vannak továbbá: gőz- és járgányesplő készülékek, gabonatisztító rosták (Baker és Vidats rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, örlőmalmok és olajmalmok berendezések.

Eredeti amerikai kéveköto és marokkrako arató gépek és fűkaszálo gépek.

Legutányosabb árak.

Előnyös fizetési feltételek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

JEGYZET. Van szerencsénk ezenel t. cz. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky-utca 14. sz. a. lévő irodáink legnagyobb részét a külső váci uton lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési czikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk. Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

Képviselőt Léván: KERN TESTVÉR uraknál,

Nincs többé fogfájás!

Tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvize, fogpora és fogpásztájának

használata mellett,
2 arany érem: Brüssel 1880, London 1884.

A legmagasabb kitüntetések.

Boursaud 1373. évben Péter feltalál-pior által. 1373. tatott

A tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvizének napouk néháy cseppet vízbe téve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságát, melyeknek felhártséget és szilárdságot kölcsönöz, a mennyiben a foghúst erősíti, s teljesen egészségessé változtatja. A t. olvasóknak valóban nagy szolgálatot vélek tenni, midőn ezen legrégibb s legpraktikusabb készítményeket becses figyelmükbe ajánlom, mert csak az egyedül és legkitűnőbb gyógyszer miódenemű fogfájdalmak ellen.

Alapítottott 1807. **SEGUIN** 106. & 108. Rae.

Főügynök: **BORDEAUX** Croix de Segney

Kapható: minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

Zöld-takarmány-précek

Blunt szabadalma mindennemű takarmány conserválására,

azaz az édesfű, lóhere, csalamádé és repálevél takarmányok nedve és zöldjének fenntartására.

Hogy az újkor legkímagaslóbb találmánya: a gyakorlatban bebizonyult. A mezőgazdaságnak a legnagyobb hasznót hajtja.

Bebizonyult ama kelendőség által, melyet velük elérünk, ugyszintén számtalan fényes elismerés, hatósági és a mezőgazdaság terén elismert tekintélyek bizonyítványai által.

Használati utasítások, melyek sikerre vezetnek, valamint prospectusok elismerések és bizonyítványok ingyen és bérmentve:

Mayfarth Ph. és társa gazdasági gépgyár Bécs, II., Taborsstrasse 76. Frankfurt a. M. és Berlin N.

Egyedül javított gyárosai a folytonosan és önmaguktól működő emeltyű-nyomásra alkalmazott gépeknek Blunt szabadalma.

Általuk **700**

repáleveleket

darab adatott el egy év lefolyása alatt **Nemország és Auszria-Magyarországban**, a mi legjobb bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy mily fontossággal és hasznoual jár ennek megszerzése.

leparolni, mitán az utóbbi években alkalmazott kísérletek igazolják, hogy a repálevelek

kitűnő téli takarmányul szolgálnak.

ÖLTÖNY-SZÖVETEK.

Peruven és doszking a főpapság számára, szabályszerűleg előirt cs. és kir. hivatalnoki egyenruha szövetek, továbbá hadastyán, tűzolto-, tornász-urassági inasok számára,

tekeasztal és játékasztal posztók, Loden, vízmentes minőségű is, vadászkabátokra. Mosókelmek, utazó plaidek 4-12 frtig stb. Mindez olcsóbban mint bárhol s a mellett **legjobb és legtartósabb minőségben.**

Stikarofsky János Brünben.

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztó-raktára. Minták bérmentve. A t. szabómester urak részére a legtartalmasabb s legszebb mintakönyvek. 10 frton felül való utánvételi megrendelések bérmentve. Állandó 200,000 frtot meghaladó raktáromban, valódi világüzletben természetesen sok maradék gyűlt össze s mivel ezekről mintát küldeni lehetetlen, szívesen **visszafogodom** a megrendelt ilyenmű maradókat és vagy kicserelem azokat, vagy a pénzt küldöm vissza. Maradékok megrendelésénél szükséges, hogy a szín, hosszúság és ár megadva legyen.

Levelesek magyarul, francziául, németül, lengyelül, olaszul és csehül.

Utánzások ellen minta és jeggyel vedve.

G y o m o r s ó.

Schamuann Gyula

vidéki gyógyszerésztől Stockerauban

emésztési zavaroknál és gyomor bajok ellen vek óta kipróbált étrendi szer

Kapható az osztrák magyar monarchia minden jónévű gyógyszerárában.

Egy doboz ára 75 kr,

Postaszétküldés legkevesebb két doboz vételénél utánvétellel.

Főraktár: **SCHAU MANN GYULA**

vidéki gyógyszerár Stockerauban.

Gyógyászati szaklapok véleményei e gyomorsó értékéről.

Wiener Medicinische Wochenschrift (Bécsi gyógyászati hetilap) 1878. 15. szám. A Schamuann Gyula ur stockeraui gyógyszerárából való gyomorsó egy oly szer, mely emésztési zavaroknál, a gyomor gyengeségénél annak hurutjainál, vagy chez való bajlamoknál étvágytalanságnál stb. igen jó hatással bír és nemcsak étrendi s minden étkezésnél használandó, hanem leginkább gyógyászati szernek kell azt tekinteni. Annak összetétele, melyekben a legjobban kipróbált anyagok, köztük olyanok, melyeknek nagyszerű hatása csak a legújabb korban lett köztudomásu — képviselve vannak, érthetővé teszi ama jó sikereket melyek annak alkalmazása által elértnek. És mindenki, aki tudja, hogy éppen az emésztési zavarok mennyire befolyásolják az ember egészségi állapotát és mennyire lefoyasztják az egész testalkatot, el fogja ismerni egy ily szer fontosságát.

Wiener Medicinische Blätter (Bécsi gyógyászati lapok) 1878. 22. szám. „A stockeraui vidéki gyógyszerár tulajdonosa Schamuann Gyula gyógyszerész által készített gyomorsó különösen idült gyomorrhurustól jón észszerűen alkalmazásba. Leginkább azon-előnyvel bír az egyéb rossz emésztésűknél használt szerek fölött hogy, könnyen élvezhető és hosszabb ideig vehető a nélkül, hogy ártana. Különösen rossz emésztéssel bíró egyének részére ajánlatos.

Tudomásul: Megbízható vevőim és elárúsítóim tudtomra adták, hogy itt ott a konkurrensok, akiknek fogalmuk sincs a gyomorsó összetételéről, minden érték nélküli szereket készítenek és az anyémhez hasonló dobozokban elárúsítják, amivel is kérem arra ügyelni, hogy a dobozokon az én aláírásom látható legyen. Schamuann Gyula.

Minek Pestre?
Minek Bécsbe?
mikor nálam minden elő-
pénz nélkül
50 krajczáros részletfizetésre
HOWE, ANGER, SINGER, WEHLER
WILSON

Varrógépeket

5 évi jótállás mellett kaphatnak. Családi czeleokra 5 évi jótállás mellett kaphatnak. ket ajánlok 36 frtért. Használt gépek becsesítetnek, vagy igazítottatnak juttányos áron. Géptük, részek és csónak raktárok. FISCHER MIKSA kereskedése Léván.